

Nr 151.

Av herrar **Jacobson** och **Viklund**, om anslag till odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. m.

Innevarande års anslag till odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter med flera utgör 200.000 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1939 har domänstyrelsen hemställt, att ifrågasatt anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 280.000 kronor. Härav ha beräknats 230.000 kronor för ändamål, som enligt gällande bestämmelser tillgodoses från anslaget — höjningen är till väsentlig del föranledd av vidgade krav av byggnadsbidrag jämligt kungörelsen nr 170/1929 angående upplåtande av kronotorp å vissa kronoparker m. m. — samt 50.000 kronor för nya ändamål. Vad sistnämnda belopp angår ha 10.000 kronor äskats för utlämnande av bidrag för uppförande vid mindre lägenheter i Norrland av ett begränsat antal mönsterladugårdar, vilka konstruerats efter delvis nya principer, särskilt beträffande väggar och ventilationsanordningar. Vidare har enahanda belopp beräknats för ett vart av följande fyra ändamål, nämligen *dels* för anlåtande i frågor om upplåtelse av kronotorp m. m. av jordbrukssakkunnig och för erforderlig hantlangning av sådan sakkunnig, *dels* för upptagande av avlopps- och laggdiken, *dels* för lämnande av bidrag till innehavare av skogstorp, odlingslägenheter och kronotorp, för anläggande av odlings- och utfartsvägar, då vägarna ur annan synpunkt sakna betydelse för statsskogarna och *dels* för utlämnande av betesförbättringsbidrag till innehavare av sådana torp och lägenheter. I betraktande av medelsåtgången för ifrågasatt ändamål under de senaste åren har departementschefen stannat vid ett belopp, som understiger domänstyrelsens med icke mindre än 110.000 kronor, vadan alltså endast 170.000 kronor äskas.

Det är givetvis det nuvarande statsfinansiella läget, som är orsaken till den prutning av tidigare utgående anslag, som här kommer till synes.

Vi ifrågasätta dock lämpligheten av denna åtgärd i detta fall, vilken skulle komma att drabba de fattigaste bland de fattiga. I rapporter rörande vinterns skogsavverkningar har uppgivits, att brist på arbetare varit rådande i vissa skogsbygder — främst på grund av inkallelserna till den förstärkta försvarsberedskapen — vilken givetvis kommer att gå mest hårt ut över skogsbyggdens befolkning. Men trots den nu rådande goda arbetstillgången och den förhållandevis goda arbetsinkomsten, måste dock kronotorparnas

och skogsarbetarnas ställning betecknas såsom otillfredsställande. Man får nämligen icke bortse ifrån att avverkningstiden i vissa fall begränsas till några få månader. Om en kronatorpare, småbrukare eller skogsarbetare har förmånen att erhålla arbete i flottning och vid vägbyggnad eller andra arbeten under sommaren och hösten, kan årsinkomsten bli någorlunda skaplig, men konkurrensen om dessa arbeten är så stor, att de under alla förhållanden icke kunna komma upp i något så när dräglig inkomst. Då härtill kommer att många av dessa torpare och arbetare måste amortera skulder, som de ådragit sig under den tid arbete saknats, är det ingenting ovanligt att deras familjer även i relativt goda tider leva under svältgränsen.

Vid de lägenheter, varom här är fråga, äro jordbruken i stort behov av förstärkning. Ett viktigt medel härtill synes oss vara befordrande av rationell beteskultur, i syfte att få det i regel magra skogsbetet ersatt med kultiverad betesmark. Visserligen kan enligt k. kungörelsen den 12 oktober 1934 (498) angående statsbidrag till jordförbättring å ofullständiga jordbruk bidrag av särskilt anvisade anslag beviljas till betesförbättring, men det har emellertid på grund av stadganden i § 2 i nämnda kungörelse visat sig synnerligen svårt för innehavare av nu ifrågasatta lägenheter att komma i åtnjutande av dylika bidrag. Då det synes oss i hög grad angeläget, att rationell beteskultur så snart som möjligt blir genomförd å de lägenheter, där så lämpligen kan ske, bör medel härför ställas till förfogande.

Ett av de svåraste och samtidigt viktigaste spörsmålen för nu ifrågavarande små jordbrukslägenheter är att nå fram till en efter de klimatiska förhållandena väl avpassad ladugårdstyp. I syfte att skapa förebildliga typer, som även kunde komma till fromma för utvecklingen på ifrågavarande område och bliva föremål för närmare undersökningar, har domänstyrelsen — under förutsättning att anslag av riksdagen beviljas — planerat att på välbelägna platser anlägga tidigare omnämnda mönsterladugårdar.

Huru angeläget det än måste vara att under nu rådande förhållanden iakttaga all möjlig sparsamhet, synes detta icke vara absolut ofrånkomligt då det gäller att lämna en liten hjälp till den strävsamma och fattiga befolkning, som beröres av nu ifrågasatta anslag.

Med stöd av det anförda få vi hemställa,

att för nästkommande budgetår upptagna anslaget till
odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl. måtte höjas till 280.000 kronor.

Stockholm den 21 januari 1940.

Uddo R. Jacobson.

K. G. Viklund.